

AZ ALKALMAZÓ MEGBESZÉLÉSEK POLITIKAI ELEMEI*

Mindenekelőtt azokat a kérdéseket kell tisztáznunk, melyeket esetleg több bajtárs is feltesz magában a cikk címének elolvasásakor. Mit jelent sen tulajdonképpen az, hogy *politikai elemeket viszünk* az alkalmazó megbeszélésekbe? Hiszen az alkalmazó megbeszélések célja a katonai szak tudás elmélyítése, a szabályzatok megfelelő pontjainak helyes alkalmazása a megadott helyzetben, elhatározások, intézkedések, parancsok elkészítésében, kiadásában való készség gyakorlása. Mi köze ennek a politikához, milyen politikai elemeket lehet bevinni a tisztán katonai kérdésekkel foglalkozó alkalmazó megbeszélésekbe? Mi ennek a célja?

A kérdések előtt megtorpanó bajtársak viszont megszokott dologként könyvelik el azt, a csapatoknál kiforrott rendszert, hogy a gyakorlatokat politikailag is értékeli, politikai elemeket kidolgozzák és ez a gyakorlatok megtartása előtt, a gyakorlat közben és a gyakorlat végén mindig meg is történik.

Az alkalmazó megbeszélések a csapattal végrehajtott gyakorlatokat helyettesítik, célszerű tehát, ha a csapat gyakorlatozásához hasonló módon az alkalmazó megbeszéléseken is felvetjük a tárgykörhöz tartozó politikai kérdéseket.

Különösen a tisztképzésnél nagyon fontos, hogy a politikai elem annak semmiféle ágazatából ne hiányozzék, mert a tisztek vezetői tevékenységének színtere politikai alapon kell nyugodnia. Ezért az alkalmazó megbeszéléseket — mint a tisztképzés igen fontos és hatékony területét — célszerű a politikai nevelés és kiképzés bekapcsolásával tervezni és vezetni.

Minden kétségen felül áll, hogy az alkalmazó megbeszéléseknél a főszó a katonai kérdéseken nyugszik, tehát a felvetett gondolattal egyáltalán nem kívánjuk a katonai kérdéseket háttérbe szorítani, sőt azok fontosságát még jobban kihangsúlyozva csupán azt juttatjuk kifejezésre, hogy a jó vezetőnek politikailag is képzettnek, még hozzá jól képzettnek kell lennie. Csak így tudhat eredményesen vezetni. Keresnünk kell tehát a lehetőségeket arra, hogy a megbeszélés tárgykörével szorosan összefüggő politikai kérdésekre is kitérjünk és azokat a megbeszélés keretén belül meg is vizsgáljuk.

*

Politikai vonatkozást minden alkalmazó megbeszélésbe, minden megterheltség nélkül, a feltételezett helyzetből adódóan, könnyen bele tudunk vinni. Ne hanyagoljuk el tehát ezt a lehetőséget, mert a kiképzésünket hatékonyan előbbre viszi.

* Kérjük az olvasóinkat, hogy a tanulmányhoz szóljanak hozzá és lehetőleg gyakorlati példákkal támasszák alá a felvetett kérdést.

Röviden ismertetünk néhány gyakorlati példát a felvetett gondolattal kapcsolatban:

1. **A megbeszélés vezetője**, miközben gyakorlatát tervezi, szakítson néhány perc időt arra, hogy a helyszíni terepszemrevételezés alkalmával a legközelebbi helységek politikai és szociális helyzetével megismerkedjék. Néhány helybeli lakosnak felített rövid kérdéssel meg tudja állapítani a pártszervezet ottani helyzetét, a tömegszervezeti mozgalom állását, a szövetkezeti tömörülés fejlődését, az esetleges reakciós befolyást, stb. A megbeszélésen a feltevés „saját ország” adatához érkezve, ismertesse a megállapított tényeket, ezáltal helyezze a résztvevőket a valóságos helyzetbe.

2. **Helyzetmegítélésnél** tárgyaljuk le a gyakorlat szempontjából tekintetbe jövő területnek és lakosságnak politikai viszonyát Néphadseregünkhöz és a szocializmust építő társadalmi rendszerünkhöz. Gyárvidéken, bányaterületen elsősorban számolhatunk a lakosság támogatásával. Ily területen lehetőség nyílik előerőben, vagy felszerelésben a feltelelezett veszteségeink pótlására és egyéb hiányosságaink kiegészítésére.

Tegyük fel például, hogy Tatabánya-Felsőgalla területén tervezünk egy megbeszélést. Allítsunk be fellevésünkbe, helyzetközléseinkbe olyan helyzetet, hogy légitámasadás folytán vonatanyagunkban, élelmiszerkészleteinkben hiányok keletkeztek. Kérdéseinkkel vezessük rá a megbeszélés résztvevőit arra, hogy hiányaink pótlása végett forduljunk a helybeli üzemekhez, amelyek részéről kétségkívül odaadó támogatásban lesz részünk. A megbeszélés további során számvetéseinkben, oszlopaink, menetlépcsőink stb. összeállításában számoljunk az üzemektől kapott és általunk közölt támogatással.

Beszéljük meg egyúttal, hogy egy más, kimondottan mezőgazdasági területen milyen támogatással számolhatunk a szövetkezetek részéről. Ezzel szemben azt is, hogy a kulákok felé milyen hatalmi rendszabályokat kell alkalmaznunk hiányaink pótlására.

A terület ilyen szempontból történő mérlegelése rendkívüli fontossággal bír. A területnek és lakosságnak hozzánk való viszonya a hadműveletek irányát is befolyásolhatja.

Utalunk itt a Sztálin generalisszimusz által Denikin ellen vezetett hadműveletre, melynek irányát a Trockij által javasolt ellenséges kozáklakta terület helyett Charkov-Rosztov ipari területén keresztül határozta meg, ahol a hatalmas munkástömegek támogatásával számolhatott.

3. **Ha polgári munkaerő igénybevételével** számolunk, megbeszélésünkben tárgyaljuk meg ennek politikai vonatkozásait is. Mutassunk rá arra, hogy polgári munkaerő igénylése céljából a helyi pártszervezethez forduljunk, amely mindent el fog követni a munkaerőszükséglet kielégítésére, sőt a munka felügyeletét és ellenőrzését is ellátják, a munkát agitációjukkal aláátamasztják. A csapatoknak tehát csupán a munkálatokat irányító szakközegeket kell kirendelniök, az ezáltal fennmaradó erőt más feladatokra tudják felhasználni. Világítsunk egyben rá arra is, hogy a régi rendszerben a polgári munkaerők igénybevételéhez erőszakos rendszabályokra volt szükség és azok felügyelete sok erőt emésztett fel.

4. Megbeszélésünk során **előterep letarolása válik szükségessé**. A helyi adottság szerint például nemcsak egyes fák és vetések, hanem szőlőtáblák és egyes házak letarolása is elkerülhetetlen. Világítsuk meg, hogy a kapitalista társadalomban az érdekelt polgári lakosság erős ellenállásával kell számolni, mert magántulajdonuk épségben tartása áll életük és gondolkodás-

módjuk középpontjában. Az erőszakos rendszabályok alkalmazása esetén viszont az érdekelték közül többen a hadsereg ellen fordulnak.

Mutassunk rá ezzel kapcsolatban arra, hogy szocialista államban a szocialista öntudattal rendelkező polgári lakosság tisztában van a hadsereg cselekményeinek fontosságával. Azzal, hogy az esetleges pusztító, romboló munkája is a közösség érdekét szolgálja. Ellenállásával tehát nem kell számolni, sőt a hadsereg segítségére lesznek.

5. **Saját lakott terület feladását tárgyaljuk.** Beszéljünk ezzel kapcsolatban a Szovjetunió Nagy Honvédő Háborújáról, a visszamaradt polgári lakosságról, amelyből a nagy sikereket elért partizánegységek szerveződtek. Mutassunk itt rá a partizánegységek szervezésében és irányításában a Párt vezető szerepére. Politikai segédleteink és egyéb olvasmányaink (pl. „Krimi éjszakák”, „Partizánok élén” című munkák), ehhez bő támpontot nyújtanak.

6. **Partizántevékenységet** is vegyünk be néha a megbeszélésünkbe. Mozgó védelem megbeszélésénél például állítsunk be olyan helyzetet, hogy egy 15—20 főből álló partizán csoport parancsnoka jelentkezik nálunk és utasítást kér. A jelentkezett parancsnokkal csak akkor bocsátkozhatunk érdemleges tárgyalásba, ha személyazonosságát és megbízhatóságát a helyi párt-szervezet valamely vezető tagja igazolja. Beszéljük meg, hogy mit várhatunk a csoporttól. A partizánegységek főfeladata az ellenség nyugtalanítása, bizonyos erők magáravonása, tehát folyamatos harc-cselekményeket tőlük ne várjunk, mert ez megsemmisülésükre vezethet.

Adjunk alkalmi feladatokat részükre. Utasítsuk például arra őket, hogy ellenséges harcokcsik megjelenését egy bizonyos helyen történő tűz gyújtásával, azok erejét pedig (tízes csoportonként) jól látható, különálló fák kivágásával jelezzék. Ugyanilyen módon más ellenséges tevékenységek — pl. tűzérség, szállító őszlopok mozgatása stb. — jelzését is megbeszélés tárgyává tehetjük.

A megadott feladatokat gondosan mérlegeljük, mert tapasztalat szerint a résztvevők hajlamosak arra, hogy túlzott követelményekkel lépjenek fel a partizán csoportokkal szemben (pl. ellentámadásunk megindulásakor támadjanak az ellenség hátába stb.).

Utaljunk megbeszélésünk során a hős szovjet partizánokra, említsük fel nevüket, hőstetteiket. Ehhez adatokat a „Honvéd” 1949. évf. 12. számában is találhatunk, az említett irodalmon kívül.

7. **Készenlétbe helyezésnél** tárgyaljuk le a gyakorló kötelék parancsnokának és politikai tisztjének tevékenységét politikai vonatkozásban. Beszéljük meg, hogy a parancsnok és a politikai tiszt egységről-egységre járva tudatosítsák az alárendeltekben a kapott feladat fontosságát, annak kihatását más egységekre és a mögöttes területre. A parancsnok és politikai tiszt rámutat arra, hogy az általuk sikerrel végrehajtott támadás új területet szabadít fel a termelőmunkára. Megmagyarázzák az ellenség törekvését, mellyel meg akar bennünket akadályozni abban, hogy szabad életünket folytassuk, vissza akar kényszeríteni bennünket a kizsákmányoló iga alá és mindazt, amit dolgozó népünk épített, meg akarja semmisíteni, illetőleg el akarja tőlünk venni. Utalnak a szovjet hősök ragyogó példáira és így megacélozzák alárendeltjeikben a hősi elszántságot.

8. **Allítsunk be válságos helyzeteket is.** Tételezzük fel egyes fontos tűzgépek, csoportok megsemmisülését, az érintett csapatrészek erkölcsi megrendülését. Ilyen helyzetben a parancsnok helytállásának és személyes példadadásának döntő hatása van. Ezt beszéljük alaposan meg. A megfutamodók-

nak adott határozott, erélyes, rövid parancs, vezényszó (pl. „Feküdj!”! majdnem mindig végrehajtásra kerül, újabb parancsal (pl. „Szökeelés utánam a vetésig! Előre!”) a megrendült legénységben életre keltjük a fegyelmet. Öntudata felébred, szégyenérzet fogja el és hibáját jóvá akarja tenni. A parancsnok, vagy más, politikailag jól képzett tiszt határozottsága, példamutatása mindig eredményes.

Utaljunk a szovjet komiszárok és parancsnokok hősi cselekedeteire, használjuk fel a harcos szellem ébrentartására és ápolására.

9. Polgári vezetők felfogadásának szükségessége esetén mutassunk rá a helyzetmegítélésnél kifejtett politikai szempontokra. A terület és lakosság hozzánk való viszonya meghatározza a vezetők kiválasztása során tanúsítandó magatartásunkat.

Üzemi vidékeken könnyen szerezhetünk megbízható vezetőket a munkásság köréből; a hozzánk rosszul viszonyuló területen felfogadott vezetőket viszont fokozott ellenőrzés alatt kell tartanunk.

Vezetőkül munkásokat, szervezeteti tagokat, vagy szegényparaszto-
kat fogadjunk fel, kulákokat és más reakciós egyéneket — bárhogyan ajánl-
koznak is — tartsuk távol az ilyen feladatoktól. Ajánlkozásukat fogadjuk
gyanakvással és gyanunkat közöljük „D” szervünkkel.

A legjobb és kétségkívül megbízható vezetőket a pártszervezet fogja
részünkre kiválasztani, ilyen irányú kívánságunkkal tehát forduljunk oda.

A vezetőket kérdések feltevése (pl. mennyire van ide X község, mi a
neve annak a hegynek stb.) és a válaszokat a térképpel történő összehason-
lítása által ellenőriznünk kell.

**10. Állítsunk be olyan helyzetet megbeszélésünkbe, miszerint egyes
ellenséges harcosok szöknék át** hozzánk arra hivatkozva, hogy felfogásuk
ellenkezik ellenünk harcolni; sőt beosztást kérnek, hogy velünk együtt har-
colhassanak. Beszéljük meg az ilyen egyénekkal szemben követendő eljárást.

Az ilyen szökevényeket kérdezzük ki először arról, hogy miért nem
jöttek át hozzánk már békében; hiszen tudniuk kell, hogy politikai menekül-
teknek menedékjogot biztosítottunk. Világnézetüket néhány egyszerű kér-
déssel kíséreljük megállapítani (pl. mi a célja a Szovjetunió köré felsorako-
zott béketábornak, mit akarnak a nyugati hatalmak? Melyik táborhoz tarto-
zóának érzi magát és miért? Milyen viszonyok között él otthon? Foglakozása?
Van-e háza, földje és mennyi? Milyen lakása van? Legközelebbi rokonait
hogyan hívják, mi a foglakozásuk, lakcímük? stb.)

Még a legelfogadhatóbb feleletek után és a legjobbnak látszó igazol-
vány (pl. valamely földalatti szervezet tagsági igazolványa) felmutatása ese-
tén sem szabad az ilyen szökevényeket azonnal saját emberünknek tekinte-
nünk. Kísérettel küldjük őket hátra és jelentsük fogságba jutásuk körülmé-
nyeit, valamint a feltett kérdéseinkre adott válaszaikat.

*

A feltevés összeállítását említsük még meg. A feltevésbe nem mindig
tudunk politikai vonást vinni, ezért hagyjuk ezt a kérdést utoljára. Akkor
azonban, amikor nagy kötelek hadműveleteit beszéljük meg, a feltevésbe
mindig beállíthatjuk a velünk szövetséges hadseregek helyzetét és feladatát
is és ezáltal egyben politikai helyzetképet is adunk.

Számtalan ilyen példát lehetne még felsorolni.

Az eddigi felsorolással igazolni kívántuk azt, hogy lehet politikai ele-
meket vinni alkalmazó megbeszéléseinkbe. Jó tehát, ha erre mindig gondol-
unk.

Az alkalmazó megbeszélés minden mozzanatánál térjünk ki arra, hogy a felfmerült körülmények között mi a feladata a politikai tisztnek, a pártszervezetnek és az ifjúsági szervezetnek.

Ezek munkája visz erőt és öntudatot minden esetben a gyakorlati végrehajtásba.

Az alkalmazó megbeszélésbe, az egyes fegyvernemi parancsnokok javaslatainak bedolgozása mellett a politikai tiszt javaslatait és munkatervét is állítsuk be. Így a parancsnokok látni fogják, hogy milyen hatalmas segítséget nyújt a politikai tiszt, a pártszervezet és az ifjúsági szervezet a harc sikeres megvívásánál.

A megbeszélés vezetőjének ügyessége és politikai képzettsége kifejezésre jut az egész gyakorlat folyamán, célszerű tehát a megbeszélés politikai előkészítésére kellő gondot fordítani. A tervezett politikai kérdéseket a vezető előzetesen mindig beszélje meg a politikai tiszttel, nehogy esetleg téves nézetek alakulhassanak ki.

Súlyt kell helyezni arra, hogy a politikai kérdések megtárgyalására szánt idő a megbeszélés katonai kérdéseinek tisztázására szánt időt érezhetően le ne rövidítse. Ne feledjük el, hogy az alkalmazó megbeszélés célja katonai kérdések megbeszélése, tehát egy-egy megbeszélésen csupán néhány, főleg odavágó politikai kérdést vessünk fel és tárgyaljunk le.

Igen célszerű a megbeszélés közben tartott hosszú pihenő (ebédszünet) helyét valamely gépállomás, vagy termelőszövetkezeti csoport közelében kijelölni. Előzetesen kérje fel a megbeszélés vezetője a gépállomás, valamint a termelőszövetkezet tagjait, hogy a pihenő tartamára jöjjenek közénk. Beszélgessünk velük, tájékozódjunk működésükről, eredményeikről, nehézségeikről.

Szerző, az általa vezetett alkalmazó megbeszéléseken, kísérletképpen felvetett a tárgyhoz tartozó néhány politikai kérdést is. Azt tapasztalta, hogy a politikai kérdések a résztvevőkre felvillanyozólag hatottak, nagy érdeklődést váltottak ki. A kérdések megtárgyalása a megbeszélést határozottan felfrissítette s emellett a kiképzést is előbbre vitte.

A résztvevők érezhetőleg érzékelték, hogy a katonai kiképzéssel szorosan összefügg a politikai kiképzés; a katonai cselekmények, az elhatározás, a végrehajtás szoros kapcsolatban van a parancsnok politikai-elméleti tudásával. A megbeszélés résztvevőinek nagy öröme szolgált a falu dolgozóival való személyes kapcsolat felvétele, érdeklődéssel igyekeztek tájékozódni a falu helyzetéről. Ezáltal látókörük is tágult.

Politikai megalapozottságunk kimélyítésére tehát — amely nélkül a szakmai'ag legképzettebb tiszt sem tud helyesen vezetni — használjuk fel, mint igen jó lehetőséget, az alkalmazó megbeszéléseket is.

